

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **S. M.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 4. 2008, č. j. 38 Cad 1/2006 – 39,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného č. j. KUOK/37900/05/OSV-DS/7025/SD-256, ze dne 13. 1. 2006, bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu v Zábřehu ze dne 1. 12. 2005, č. j. Soc/552/7695/2005/Dv, kterým žalobci nebyla přiznána dávka sociální péče. Proti předmětnému rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě a domáhal se zrušení tohoto rozhodnutí.

Žalobce v následujícím podání požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o uvedené žalobě. Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 14. 4. 2008, č. j. 38 Cad 1/2006 – 39, ustanovil žalobci zástupcem pro řízení o podané žalobě JUDr. Milana Janíčka, advokáta se sídlem v Šumperku, Slovanská 21.

Toto usnesení žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl kasační stížností. Stěžovatel brojí proti ustanovení jmenovaného zástupce a požaduje ustanovit zástupcem advokáta JUDr. Víta Vohánku.

V podání ze dne 25. 7. 2008 stěžovatel zdůraznil, že napadené usnesení bylo vydáno vyloučenými soudci Krajského soudu v Ostravě, kteří jsou „*v pracovně-právním poměru k žalovanému subjektu a k tomuto účastníku zakládá pochybnost o jejich nepodjatosti*“. Konstatoval, že JUDr. Milan Janíček, advokát „*je nastrčenou volavkou vyloučených soudců KS Ostrava*“, vůbec s ním nekomunikuje, jedná za zády stěžovatele a jeho zájmy jsou v rozporu se zájmy zastoupeného. Stěžovatel uvedl, že „*Janíček zastupuje KS Ostrava a Český stát a nikoliv zastoupeného*“. Stěžovatel zdůraznil, že ve stejné věci jej zastupuje JUDr. Vít Vohánka, advokát.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému usnesení přípustná za podmínek § 102 a § 104 s. ř. s. Přestože v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, musí být stěžovatel, který sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání, vyžadované podle zvláštních zákonů pro výkon advokacie, zastoupen advokátem podle § 105 odst. 2 s. ř. s., Nejvyšší správní soud již opakovaně judikoval, že v řízení, v němž kasační stížnost směřuje proti usnesení krajského soudu o zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce, není třeba splnění této podmínky již z povahy věci vyžadovat. K tomu nutno dodat, že vzhledem k povaze předmětu řízení, jímž je rozhodnutí o ustanovení zástupce, jakož i vzhledem k rozsahu omezení stěžovatele ve způsobilosti k právním úkonům (stěžovatel je schopen samostatně činit veškeré právní úkony, kromě právních úkonů v oblasti pracovně právní), nebrání podle názoru Nejvyššího správního soudu projednání kasační stížnosti stěžovatele ani § 33 odst. 3 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že se stěžovatel dovolává kasačních důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a c) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené zmatečnosti řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou stěžovatele, že ve věci rozhodovali vyloučení soudci, této námitce však nepřisvědčil. Skutečnosti uváděné stěžovatelem se totiž nezakládají na pravdě, neboť rozhodující soudkyně JUDr. Bohuslava Drahošová není v pracovním poměru, ani jiném pracovně-právním či jinak závislém vztahu k žalovanému Krajskému úřadu Olomouckého kraje. Absurdní a nepodložené tvrzení stěžovatele, že na Krajském soudu v Ostravě žalovaný soudí žalobce, rovněž nekoresponduje s realitou.

Ostatně nutno uvést, že v jiné věci stěžovatele, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 38 Cad 16/2005, již Nejvyšší správní soud o námitce podjatosti soudkyně

JUDr. Bohuslavy Drahošové rozhodl usnesením ze dne 18. 10. 2005, č. j. Nao 25/2005 - 28, ve kterém vyslovil, že tato soudkyně není vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 38 Cad 16/2005.

Nejvyšší správní soud tedy shledal, že ve věci nerozhodoval vyloučený soudce, neboť podle zmíněného usnesení JUDr. Bohuslava Drahošová z projednávání a rozhodování obdobné věci vyloučena nebyla a námitky stěžovatele, tvořené nepravdivými a nepodloženými tvrzeními, na tomto závěru nemohou nic změnit. Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. tudíž není dán.

Soud dále posuzoval námitku nezákonnosti napadeného usnesení.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může navrhovatel (v tomto případě je jím stěžovatel v řízení o žalobě), u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Smyslem tohoto ustanovení je poskytnutí faktické a odborně fundované ochrany práv osobě, která by jinak měla být osvobozena od soudních poplatků a u níž je takové ochrany třeba, neboť jen tak lze v kvalifikovaných případech (za splnění § 35 odst. 8 s. ř. s.) dostat zásadě rovnosti, jež se promítá v zákonem výslovně vyjádřené zásadě rovného postavení účastníků podle § 36 odst. 1 s. ř. s. Má-li být tímto ustanovením založeno konkrétní subjektivní právo stěžovatele na odborné zastoupení osobou s právnickým vzděláním v řízení před soudem, pak toto právo je toliko právem na zástupce, jímž může být i advokát, nikoli však právem na konkrétního zástupce, kterého osoba navrhuje ustanovení zástupce ve svém návrhu označuje.

Ustanovil-li krajský soud stěžovateli zástupce z řad advokátů působících v obvodu tohoto krajského soudu, pak tento důvod nepovýšil nad žádné stěžovatelovo subjektivní právo ani nad žádný jeho právem chráněný zájem. Pokud jde o konkrétní náplň povinností, jež ustanovenému zástupci napadené usnesení přineslo, pak ta je závislá na aktuálních potřebách, jež po dobu trvání takového zastoupení vyplynou jak z přímých pokynů stěžovatele, tak ze strany soudu, přitom budou záviset na procesním vývoji sporu. U probíhajícího soudního sporu, kde je zástupce soudem ustanoven, probíhá komunikace právního zástupce se soudem zpravidla bezprostředně, není tedy zcela nezbytné, aby zástupce vždy komunikoval se zastoupeným v rozsahu a způsobem odpovídajícím představám stěžovatele. Jde tu zřetelně o průběžně vykonávanou činnost, k níž povinnost ustanoveného zástupce nastupuje často automaticky, bez dalšího výslovného pokynu ze strany zastoupeného či třetí osoby. Stěžovateli tento stav zajišťuje určitý stupeň právního komfortu, jehož se mu dostává prostřednictvím jistoty, že je správa jeho právních záležitostí v konkrétním soudním sporu trvale svěřena do rukou jeho zástupce. Za tohoto stavu, uváží-li soud, že v rámci zastoupení stěžovatele přichází v úvahu nahlížení do soudního spisu i do správního spisu, který se po dobu řízení před soudem nachází u tohoto soudu, možná následná procesní reakce ustanoveného zástupce vůči soudu, účast na jednání soudu apod., pak není řešením nelogickým ustanovit stěžovateli zástupce z obvodu soudu, který řízení vede. Jde zároveň o řešení, jež nenaráží na žádnou ze základních zásad, jichž je třeba při rozhodování o této otázce šetřit, a není v rozporu ani se žádným ustanovením procesního předpisu, kterým je řízení před krajským soudem ovládáno (s. ř. s.). Má-li tedy stěžovatel za to, že ustanovení advokáta JUDr. Janíčka je nezákonné, případně že mu lze vytknout jakoukoli jinou nesprávnost, jež by se stěžovatele dotkla na jeho právech, Nejvyšší správní soud tomuto tvrzení nepřisvědčuje.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že ani žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nenáleží.

Závěrem Nejvyšší správní soud konstatuje, že vzhledem k obsahu podání stěžovatele na č. l. 63 – 67 bude třeba uvážit, zda vztah mezi klientem a advokátem, resp. nezbytná důvěra mezi nimi není narušena natolik, aby ustanovený advokát byl zproštěn zastupování a aby byl místo něj stěžovateli ustanoven advokát jiný.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu